

SAMEN GROEN LINKS

Verkiezingsprogramma 2022-2026

**GROEN
LINKS**
BAARN

*We zijn voor samen en sociaal
Verbinden sterk met wie kwetsbaar is
Regenbogen met wit en zwart en grijs
Met iedereen die onze aandacht vraagt
In en rondom ons groene Baarn
Waar liefde en geluk te vinden is*

Albert Weijman (1947-2021)

BESTE BAARNAARS,

Met veel plezier bieden we u het verkiezingsprogramma van GroenLinks Baarn e.o. aan. Met trots ook, omdat dit programma is samengesteld door te luisteren naar betrokken inwoners van Baarn. We presenteren in dit programma plannen die nodig zijn om in Baarn prettig en goed te leven, met zorg voor elkaar, voor onze omgeving en voor de rest van de wereld.

De wereld stemt ons niet altijd optimistisch. Er is nog steeds een kloof tussen arm en rijk, tussen mensen die mee kunnen komen en mensen die moeten afhaken in deze ingewikkelde maatschappij. Het vertrouwen van burgers in de overheid en de politiek neemt af. Klimaatverandering bedreigt de planeet. En de tijd dringt.

WAAR WACHTEN WE OP?

GroenLinks wil nú de koers veranderen, ook in Baarn. De richting wordt bepaald door de waarden waar GroenLinks voor staat: gelijkwaardigheid, duurzaamheid en eerlijkheid. Die kernwaarden vormen het uitgangspunt van waar GroenLinks voor staat:

- Voor een goede, betaalbare woning voor iedereen.
- Voor een echte aanpak van de klimaatcrisis.
- Voor schone lucht en voor natuur in de buurt.
- Voor een dienende overheid die kan luisteren en zijn verantwoordelijkheid neemt.

De in dit programma neergelegde plannen beslaan meer dan één raadsperiode, omdat structurele oplossingen om een langetermijnvisie vragen. De onderwerpen zijn verdeeld rond drie thema's: **Groen**, **Links** en **Samen**. Uiteraard zijn er dwarsverbanden tussen de verschillende thema's.

Wij kunnen niet garanderen dat de punten in het verkiezingsprogramma onverkort uitgevoerd gaan worden. We zijn afhankelijk van andere partijen en van de landelijke overheid. Soms moet er een maatschappelijke trend veranderen. Wel kunnen wij garanderen dat we ons er volledig voor inzetten en voor de inzet verantwoordelijkheid afleggen. Daar kunt u ons op aanspreken.

Wij zijn enthousiast over dit programma en zien er naar uit om het uit te voeren. We kunnen dat alleen samen met u, betrokken Baarnaars, doen. Steun ons! Hoe meer stemmen, hoe meer zetels in de Baarnse gemeenteraad. En hoe meer invloed op het beleid van de gemeente Baarn.

**MENSELIJK, DUURZAAM, EERLIJK
UIT ZORG VOOR DE VOLGENDE GENERATIES**

COLOFON

PROGRAMMACOMMISSIE

Marc Penard
Ciska van den Andel
Jan de Leeuw
Albert Weijman

REDACTIE

Alice van Kalsbeek

BEELD

Foto's in Baarn door Anne Sluijs
Overig beeldmateriaal via GroenLinks landelijk

INHOUDSOPGAVE

1 GROEN

1.1	KLIMAATNEUTRAAL IN 2030	5
1.2	KLIMAATADAPTATIE	10
1.3	NATUUR	11
1.4	CIRCULAIRE ECONOMIE	15

2 LINKS

2.1	GOED WONEN	16
2.2	SOCIALE VOORZIENINGEN	20
2.3	ONDERNEMEN	23
2.4	SPORT EN RECREATIE	23
2.5	JEUGD EN ONDERWIJS	24
2.6	NIEUWKOMERS	25

3 SAMEN

3.1	VERANTWOORDELIJKE OVERHEID	28
3.2	TOEGANKELIJKHEID	31
3.3	ZORG EN HULPVERLENING	32
3.4	KUNST EN CULTUUR	35

	SAMENVATTING	37
--	--------------	----

1 GROEN

WERKEN AAN EEN DUURZAAM EN CIRCULAIR BAARN ...

De komende decennia zullen in het teken staan van de klimaatverandering. Onze politieke aandacht zal zich vooral richten op klimaatadaptatie. Dat betekent dat we ons voorbereiden op het veranderende klimaat en de omgeving daarop aanpassen. We streven naar een duurzame en circulaire toekomst voor Baarn. Het debat over de energietransitie gaan we voeren vanuit mogelijkheden en kansen. Laten we kijken naar wat kán. Ook de algehele verbetering van natuur, milieu en biodiversiteit blijft voor ons een belangrijk punt.

Biodiversiteit holt achteruit, onder andere door eenzijdige bemesting, monoculturen en de daarvoor gebruikte pesticiden en herbiciden. De afname van bijen en andere, voor ons essentiële, insecten is alarmerend. Stikstof verzuurt de bodem in de bossen dramatisch.¹ De normering van de stikstofuitstoot in de natuur, uitstoot die mede door de intensieve veehouderij wordt veroorzaakt, heeft effect op de zo broodnodige woningbouw. U kent de problemen.

In dit stuk zullen we veel onderwerpen uitgebreider bespreken. Het is geen optie om er niets aan doen. Extreem weer zal geen uitzondering zijn; hevige neerslag en langdurige droogte zullen steeds vaker gaan optreden. Daarvoor zullen maatregelen getroffen moeten worden. En wel nu.

... UIT ZORG VOOR DE VOLGENDE GENERATIES

1.1 KLIMAATNEUTRAAL IN 2030

Baarn klimaatneutraal in 2030. Dat is de ambitie die het College heeft omarmd en daar maken wij ons hard voor. Klimaatneutraal betekent dat de gemeente Baarn niet langer bijdraagt aan de klimaatverandering.

Ons College heeft gaandeweg de ambitie bijgesteld naar 'Zoveel mogelijk klimaatneutraal'. Maar wat is dan nog de ambitie, wanneer zijn we erin geslaagd? Daarom zegt GroenLinks: **HOUD VAST AAN DE AMBITIE**. Klimaatneutraal in 2030 dus. Dan hebben we een stip op de horizon. Dan kunnen we onze resultaten daaraan afmeten. Dan kunnen we onze koers wijzigen als het doel buiten beeld dreigt te raken.

Klimaatneutraal is meer dan 'van het gas af' of onze eigen elektriciteit opwekken. Klimaatneutraal betekent: géén broeikasgassen meer uitstoten, zo weinig mogelijk energie gebruiken en de energie die we nog nodig hebben uit duurzame bronnen halen. Dit is de grootste menselijke, maatschappelijke en politieke uitdaging van onze tijd. Het vraagt daadkracht, creativiteit en de wil tot samenwerking. Het vraagt offers, want het gaat pijn doen.

¹ Politiek café 4 november 2021, met een spreker van Staatsbosbeheer.

Wachten kan niet meer: we moeten nú de handen uit de mouwen steken. Bestuur, inwoners, bedrijfsleven, we hebben iedereen nodig.

Voor een aantal oplossingen is de gemeente als eerste aan zet. Dat geldt voor het oplossen van het vraagstuk hoe we onze huizen gaan verwarmen. Dat geldt ook voor grootschalige opwekking van elektriciteit én voor het ondersteunen van particulieren. Daarnaast zullen we allemaal, inwoners en ondernemers, een forse steen moeten bijdragen.

I WARMTE

Er zijn alternatieve mogelijkheden om gebouwen te verwarmen. Per gebouw door diverse soorten warmtepompen of grootschaliger met warmtenetten of blokverwarming. Natuurlijk in alle gevallen gevoed door duurzame energie. Cruciaal is daarom de beschikbaarheid van groene elektriciteit.

GroenLinks ziet de oplossing meer in het koppelen van verschillende lokale initiatieven dan in het uitrollen van één oplossing voor de hele gemeente of regio. Door lokaal eigenaarschap in combinatie met verschillende warmteoplossingen die in een open systeem zijn gekoppeld, wordt de betrokkenheid van de inwoners bij de transitie vergroot. De variatie in nieuwe energiebronnen voor warmte draagt ook bij aan het ontwikkelen van kennis. Daarbij moeten we voorkomen dat enkele voorlopers alleen voor zichzelf een goede oplossing realiseren. We moeten streven naar een breed gedragen oplossing voor iedereen.

- De gemeente moet uiterlijk 2028 80% van de warmteplannen voor de wijken gemaakt én uitgevoerd hebben.

- We zetten zoveel mogelijk in op gemeenschappelijke oplossingen voor duurzame verwarming, onder regie van de gemeente.
- Inwoners, bedrijven en woningcorporaties worden betrokken bij plannen in hun wijk voor verduurzaming en bij maatregelen om de energietransitie vorm te geven.
- We stimuleren lokale energiecoöperaties² en warmteschappen³. Iedere inwoner krijgt de kans om te participeren. Mensen met een laag inkomen kan de gemeente helpen met de financiering.
- Voor een gezonde leefomgeving is luchtkwaliteit van belang. Daarom meten we regelmatig de luchtkwaliteit op strategische punten in Baarn en gaan we aan de slag met het schoneluchtakkoord. Een concrete maatregel voor schonere lucht waar we ons voor inzetten is het reduceren van houtrook door particulieren.

II VERDUURZAMING VAN GEBOUWEN

Woningen en gebouwen verduurzamen begint bij goed isoleren. Naarmate bestaande woningen en bedrijven ouder worden, wordt het volledig isoleren steeds lastiger en kostbaarder. Dat geldt zeker voor de monumentale panden die Baarn rijk is.

- Woningen en gebouwen met lage energielabels moeten zo snel mogelijk worden geïsoleerd. Daarvoor stelt de gemeente actieplannen per wijk op en treft zij maatregelen die het zo makkelijk mogelijk maken om zelf je huis te isoleren.
- Verenigingen van Eigenaren worden actief ondersteund bij verduurzaming. Ze kunnen advies en hulp krijgen bij het aanvragen van vergunningen.
- Inwoners van Baarn hebben behoefte aan meer slagvaardige technische experts bij het Duurzaam Bouwloket van de gemeente. Wij vinden het belangrijk om gebruik te maken van de eigen kennis en kunde van inwoners. Een goed voorbeeld hiervan zijn de vrijwilligers van 'Baarn Duurzaam'⁴.
- Een belangrijke groep inwoners heeft onvoldoende financiële middelen om zelf te investeren in verduurzaming. Wat ons betreft gaat de gemeente deze mensen helpen met het financieren van de maatregelen.
- De gemeente benadert bedrijven in de komende twee jaar om ze te informeren over de wettelijke energiebesparing- en informatieplicht. Vervolgens wordt uitvoering van de wet gehandhaafd.⁵
- Wij pleiten voor het vergemakkelijken van het vergunningentraject voor particulieren en bedrijven. Te beginnen met de mogelijkheid van een vooroverleg. De aanvrager kan op verzoek een vrijblijvend adviesgesprek hebben met een deskundige ambtenaar. In dat gesprek wordt duidelijk gemaakt welke voorwaarden er gelden en wat de beste manier is om ervoor te zorgen dat de vergunning één keer kan worden verleend. De ambtenaar helpt in

² Energiecoöperatie: Een samenwerking tussen burgers om samen zelf lokaal duurzame energie op te wekken. Dat kan zowel gaan om wind- en zonne-energie als om warmte.

³ Warmteschappen: Een juridische status voor bewoners die gezamenlijk de rol van een warmtebedrijf kunnen gaan innemen, zonder winstoogmerk.

⁴ Baarn Duurzaam is het samenwerkingsverband tussen de Baarnse Klimaat Alliantie, Energiek Baarn en POB Duurzaam.

⁵ Voor bedrijven die meer dan 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas per jaar gebruiken zijn energiebesparende maatregelen met een korte terugverdientijd (<5 jaar) geen keuze, maar een verplichting.

het vervolg van het traject bij eventuele voetangels en klemmen. De procedures hoeven dan niet onnodig lang te duren. Bij alles is de basishouding 'ja, mits' en niet 'nee, tenzij'.

- Nieuwbouw wordt wat ons betreft energieneutraal of zelfs -positief gebouwd. Dat is dus ambitieuzer dan de wettelijke verplichting van aardgasvrij en BENG (Bijna Energieneutraal Gebouwd).

III KLEINSCHALIG OPWEKKEN VAN ELEKTRICITEIT

- Wij allen zien het belang van zonnepanelen op daken van nieuwbouw en bestaande gebouwen. Het is belangrijk dat het gebruik van zonnepanelen wordt gestimuleerd. Subsidiëring daarvan wordt voortvarend doorgezet.
- Bij individuele opwekking van elektriciteit hoort ook de mogelijkheid van elektriciteitsopslag met thuisaccu's. De gemeente ondersteunt en informeert bij het zoeken naar (brand)veilige oplossingen hiervoor.
- We streven ernaar dat ieder dak goed gebruikt wordt. Zonnepanelen erop dus, of een groen dak. Meervoudig gebruik van daken is vanzelfsprekend voor daken die van de gemeente zijn of waar de gemeente aan meebetaalt.
- De gemeente doet er alles aan om bedrijven en instellingen te bewegen om hun panden te voorzien van zonnepanelen. De gemeente geeft het goede voorbeeld door zelf al haar panden van zonnepanelen te voorzien.
- De gemeente is behulpzaam bij het verzekeren van zonnepanelen op daken.
- We willen meer ruimte geven aan bewonersinitiatieven. Bewoners worden daarom centrale partners van de gemeente bij zowel de warmte- als de elektriciteitstransitie.

IV GROOTSCHALIG OPWEKKEN VAN ELEKTRICITEIT

Baarn energieneutraal maken vraagt om regionale afspraken. Hoe gaat regionaal elektriciteit worden opgewekt? Om het huidige elektriciteitsverbruik te compenseren is 77 ha zonnepanelen nodig. Hiermee zijn we er nog niet. Voor de extra elektriciteitsbehoefte in de toekomst, zoals voor elektrische auto's, warmtepompen, extra woningen et cetera, is veel meer nodig.

- Zonnepanelen willen we vooral geplaatst hebben op:
 - Daken van gebouwen, carports, gevels, bushokjes, hekwerken, lantaarnpalen en boven openbare parkeerplaatsen.
 - Land langs de snelweg en het spoor.
 - Het buitengebied, met uitzondering van kwetsbare natuurgebieden.
- Als het echt nodig is, moeten we verder durven gaan en nadenken over het brengen van offers.
- We zijn heel benieuwd naar innovaties, maar we kunnen het ons niet veroorloven daarop te wachten.
- Inwoners profiteren mee van de opbrengsten van energieopwekking binnen de gemeente.
- De gemeente moet zelf kunnen profiteren van de opbrengst van grote zonnenvelden. Daarom pleiten wij ervoor dat de gemeente zelf deelneemt aan dergelijke projecten.

V MOBILITEIT

Baarn is een kleine gemeente waar verreweg de meeste lokale bestemmingen prima lopend of op de fiets te bereiken zijn. Lopen of fietsen is niet vervuilend, klimaatneutraal en ook nog eens gezond. Alle reden dus om lopen en fietsen te stimuleren door wandelaars en fietsers ruim baan en veilige, comfortabele routes te geven. Momenteel laten deze loop- en fietsroutes te vaak te wensen over, met name routes die veel door kinderen en ouderen gebruikt worden.

En als de auto er al aan te pas moet komen, dan verdient een elektrische auto de voorkeur boven een auto die rijdt op fossiele brandstof: elektrisch rijden is minder belastend voor het milieu en (mits de accu met groene stroom geladen is) klimaatneutraal.

- Baarn geeft voorrang aan lopen en fietsen: veilige en comfortabele loop- en fietsroutes naar scholen, sportvelden, winkels en andere voorzieningen.
- Baarn krijgt een dicht netwerk van laadpalen, waar mogelijk gevoed met lokale stroom.
- Baarn stimuleert dat er voor elektrische fietsen voldoende oplaadpunten komen, zeker bij horeca en toeristische trekpleisters.
- Eén auto neemt 28 keer meer ruimte in dan een voetganger en 14 keer meer dan een fiets. Deze ruimte kan ook gebruikt worden voor woningen, groen of andere voorzieningen. Wij pleiten ervoor een goede fiets- en voetpadenstructuur aan te leggen bij grootschalige nieuwbouwplannen en de auto te verbannen naar de randen van de wijk.

1.2 KLIMAATADAPTATIE

Het klimaat verandert. We zullen ons moeten aanpassen aan die verandering. Dit doen we door maatregelen te treffen tegen extreme droogte en door ons te wapenen tegen zware regenbuien. Maar ook door te zorgen dat het niet te heet wordt in de buitenruimte: we zijn zuinig op de bomen.

Het jongste (6e) IPCC⁶-rapport noemt de rol van de mens in temperatuurstijging 'ondubbelzinnig'. Het schetst een angstwekkend scenario, waarin de temperatuur in de komende dertig jaar verder oploopt en de zeespiegel dramatisch stijgt. De effecten daarvan merken we langzaam, maar ze worden steeds heftiger. *Baarn aan zee* is niet langer meer een sprookjesfantasie. Maatregelen zijn dringend nodig.

I BEHEERSING VAN HET WATERPEIL

De droogte van afgelopen jaren heeft ons geleerd dat het te lage grondwaterpeil een bedreiging vormt voor natuur en biodiversiteit in de natuurgebieden van Baarn en Lage Vuursche. Om in die gebieden actief de grondwaterspiegel te beïnvloeden is niet makkelijk. Echter, de ondergrondse waterstromen gaan in de richting van de Eempolder. Als daar een hogere waterstand wordt aangehouden en minder wordt bemalen, zal dat ten goede komen van de grondwaterstanden op de zandgronden. Behoud en nieuwe aanplant van bomen is een manier om water vast te houden.

Naast droogte zullen we met hevige regenval te maken krijgen. Ook daar zullen we rekening mee moeten houden door te zorgen voor natuurlijke afvoer van het regenwater. De rioolzuivering kan het nu al niet meer aan. Het de voorkeur het hemelwater in de tuin weg te laten lopen of met een grindkoffer, waardoor water langzaam door de bodem wordt opgenomen. Diepte-infiltratie is ook een mogelijkheid: door het plaatsen van een verticale buis wordt water naar dieper gelegen lagen afgevoerd. Dit moet in de Omgevingsvisie verwerkt worden.

- We stimuleren inwoners om hemelwater niet op het riool te lozen. Dit kan door hemelwater apart (in de tuin) af te voeren, bijvoorbeeld met behulp van diepte-infiltratie. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld bij haar vastgoed.
- Regenwater moet worden vastgehouden op de plek waar het is gevallen, zodat het niet wegstroomt naar lageregelegen gebied. Hiervoor legt de gemeente vijvers aan en zoekt naar andere mogelijkheden overtollig regenwater vast te houden.
- We willen actiever beleid om mensen te verleiden tot het vergroenen van hun tuin. Bomen en planten in plaats van tegels in de tuin! We willen onderzoeken of Eemland Wonen via het huurcontract hieraan een bijdrage kan leveren.
- De gemeente moet bij ernstige droogte het beregenen met drinkwater, oppervlaktewater of grondwater verbieden. Zij moet dit ook handhaven.

⁶ Intergovernmental Panel on Climate Change

- De gebieden aan weerszijden van de A1 moeten zo ingericht worden dat een hogere grondwaterstand gehandhaafd kan worden. Dat kan bijvoorbeeld met diepte-infiltratie en (eventueel) afvoeren onder de A1 door naar de sloten van de Eempolder.
- Waar nodig wordt een gescheiden rioleringsstelsel gerealiseerd: schoon regenwater wordt geloosd op het oppervlaktewater in de buurt, vuil water gaat naar de rioolwaterzuivering. Dit vermindert de druk op de riolen en voorkomt dat enorme hoeveelheden (schoon) water worden vervuild, die vervolgens weer moeten worden gezuiverd.
- We pleiten ervoor om met het Waterschap en de gemeente Eemnes in gesprek te gaan over de Eempolder. Er moet op worden aangedrongen om in de lente een groter gebied nat, drassig te houden en in de zomer minder te bemalen.

II DE KWALITEIT VAN HET WATER

Klimaatverandering heeft gevolgen voor de kwaliteit van oppervlaktewater. Er zijn maatregelen nodig die de waterkwaliteit kunnen verhogen.

- Vertraagde afvoer van regenwater en opvang op eigen terrein: dat geeft minder overtollig rioolwater.
- Vervuiling bij de bron aanpakken door goede controle van afvalwaterlozing. Samen met de vervuilers werken aan oplossingen.
- Streven naar een permanent verbod van bestrijdingsmiddelen, zowel insecticiden als herbiciden waaronder Roundup (glyphosaat).
- Streven naar vermindering van het gebruik van geneesmiddelen en hormonen in de veeteelt, om te voorkomen dat deze stoffen in het milieu terechtkomen.
- Baarn stimuleert, samen met de buurgemeenten en natuurorganisaties, actief de innovatie in de landbouw. De gemeente helpt boeren met de omschakeling naar natuurlijke landbouw.
- Wanneer boeren of kwekers die de buurt van een NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland) wonen hun teelt willen uitbreiden of veranderen, moeten zij een nieuwe vergunning aanvragen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor uitbreiding van de veestapel moet een vergunning worden aangevraagd. Daarin moeten zij aangeven dat hun plannen met zekerheid geen effecten hebben op de doelstellingen van de beschermde natuurgebieden. Wij vinden dat de gemeente hierop moet handhaven.

1.3 NATUUR

Er wordt veel gedaan in Nederland om de natuur te verbeteren. Zo is er veel aandacht voor waterbeheersing, waarmee de moerasgebieden terugkomen. En dus ook meer soorten planten en dieren. Ook het water in de Eem is veel schoner dan enkele jaren geleden. Dit toont aan dat als we ons ervoor inzetten, er veel te bereiken valt. Die inzet blijft hard nodig.

De bossen verdrogen door de extreme hitte, waardoor ze kwetsbaarder worden. Ziekten en plagen nemen toe. De biodiversiteit neemt af en er is een voortdurende claim op de ruimte voor andere dingen dan natuur.

De veelheid aan soorten in de natuur (biodiversiteit) is van levensbelang voor de toekomst van onze aarde en voor ons. Groene natuur is goed voor onze fysieke en mentale gezondheid.

Daarnaast helpt het tegen de toenemende wateroverlast en extreme hitte. Groene natuur vangt ook CO₂ af en zorgt voor een betere luchtkwaliteit. Wij willen dat er maatregelen worden genomen die de afname van biodiversiteit tegengaan en het dierenwelzijn beschermen. We vinden dat 'groen' een prominente plaats moet innemen in de lokale Omgevingsvisie en bij gemeentelijke aanbestedingen. De ecologische waarde van onze landschappen en natuur moet worden hersteld door landschapshervormingen.

I BOS

De bodem van de bossen op zandgrond, van Baarn tot Lage Vuursche, is dramatisch verzuurd. Dit komt met name door verkeer en veehouderij⁷ en heeft grote gevolgen voor de biodiversiteit. De bossen bij Lage en Hoge Vuursche en de NNN-gebieden staan onder druk. Toenemend toerisme, steeds meer vrijetijdsbesteding en horeca verstoren de rust. Bouwactiviteiten aan de randen⁸ en verdere 'verhekkings' binnen de bossen beperken de vrije ruimte. We maken van de ons omringende bossen steeds meer parken, met alle activiteiten van dien.

Wij willen vanaf nu stoppen met weer nieuwe activiteiten in de bossen toe te staan. We willen in regionaal verband drie typen gebieden aanwijzen:

1. Gebieden waar alles gericht wordt op natuurbehoud, waar flora en fauna niet gestoord mogen worden en waar geen plaats is voor recreatie.
2. Gebieden waar het huidige toerisme mag blijven, maar niet worden uitgebreid.
3. Gebieden waar voor bedrijfsvoering een beperkte verruiming en vernieuwing kan worden toegestaan.

⁷ Politiek café 4 november 2021, met een spreker van Staatsbosbeheer

⁸ Hilversumsestraatweg, Soestdijk en het Borrebos

Dit plan moet met voorrang worden benoemd in een gebiedsvisie voor het buitengebied, uiteraard in samenspraak met de buurgemeenten.

En verder:

- Elke verandering binnen de NNN-gebieden aan een gedegen Milieueffectrapportage onderwerpen.
- Geen nieuwe mountainbikepaden. Geen uitbreiding van bestaande paden.
- Geen nieuwe hekken met als doel om specifieke activiteiten in het bos af te scheiden, zoals hondenuitlaatgebieden.
- Geen nieuwe bouwactiviteiten langs de wegen en randen zoals de Hilversumsestraatweg en de Amsterdamsestraatweg.

Het plan voor Paleis Soestdijk vinden wij te grootschalig vanwege de aantasting van de groene omgeving. Bij de verdere planvorming moet de gemeente uiterst waakzaam zijn of de vergunningen niet te ruim worden toegepast.

II BIODIVERSITEIT

GroenLinks stelt *groen*, *biodiversiteit* en *kwaliteit van leven* centraal. Dat doen we bij ieder bouwproject, elke aanpassing van de openbare ruimte en ieder toekomstplan. Er zijn redenen genoeg om dat te doen.

Er is immers nog maar 15% van de oorspronkelijke hoeveelheid biodiversiteit over in Nederland, een verlies dat in ons land aanzienlijk groter is dan in Europa en de wereld. Meer dan een derde van de soorten in Nederland zijn ook nog eens met uitsterven bedreigd. Deze afname is onder andere het gevolg van verdroging en stikstofuitstoot. Die laatste wordt op zijn beurt weer veroorzaakt door bouw, mobiliteit en vooral veeteelt. Natuur en daarmee biodiversiteit staat nog verder onder druk door de bouwopgave voor de komende jaren. Maatregelen zijn nodig.

- We willen graag dat de bermen in Baarn zodanig beheerd gaan worden dat er veel meer biodiversiteit ontstaat. Er dient een plan van aanpak te worden gemaakt voor de diverse soorten bermen en groenvoorzieningen in Baarn.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen bermbeheer binnen en buiten de bebouwde kom.
- In het weidevogelgebied zal bij het bermbeheer samengewerkt worden met bijvoorbeeld de agrarische natuurvereniging (=Collectief Eemland).
- We bieden alle scholen actief aan om gebruik te maken van natuur- en milieueducatie en van natuurwerkdagen. Indien nodig zijn we ervoor dat de capaciteit van 'De Groene Inval, Stichting Natuur- en Milieucentrum Baarn' wordt vergroot.
- We pleiten ervoor innovaties toe te passen bij gemeentelijk groen. Ze kunnen bijvoorbeeld ingericht worden als Tiny Forests⁹ of voedselbos¹⁰.

⁹ Tiny Forest, ook wel minibos genoemd. Een project van natuurvereniging IVN om kleine bosjes met inheemse soorten dicht op elkaar te zetten en zo onder andere de biodiversiteit te vergroten.

¹⁰ Een voedselbos is een vorm van *agroforestry*. Kenmerken: onderhoudsarme, duurzame, plantaardige voedselproductie op basis van bosecosystemen, waarbij fruit- en notenbomen, struiken, vaste planten en klimmers geïntegreerd worden. De opbrengsten zijn nuttig zijn voor de mens.

- Het gebruik en de verkoop van bestrijdingsmiddelen binnen de bebouwde kom zou verboden moeten worden.¹¹
- Bij nieuwbouw van openbare gebouwen en andere grotere bouwwerken moeten in de vergunning voorzieningen verlangd worden voor vogels, insecten en vleermuizen.
- In plannen voor specifieke gebieden (gebiedsvisies) of bij het pachten van gemeentegrond moeten voorwaarden gesteld worden, bijvoorbeeld: geen landbouwgif spuiten, geen kunstmest gebruiken, geen bronbemaling voor beregening. Wel de bodem natter houden.

III DE BOMEN IN DE BEBOUWDE KOM

De bomen in de bebouwde kom pakken zonlicht weg en geven ons daarmee schaduw en verkoeling op warme dagen. Natuurlijk zorgen ze ook voor een mooi aanzicht en een prettige sfeer. En ze spelen, net als alle bomen en planten, een belangrijke rol bij de biodiversiteit en de opvang van CO₂. Recent zijn er enkele honderden bomen gekapt waarvan je je kunt afvragen of dat wel nodig was. Een deskundige heeft een aantal bomen bekeken en geconstateerd dat de kap van zeker de helft niet nodig was. Op dit moment bestaat er onvoldoende controle om te bepalen of de boom zo slecht is dat hij moet worden gekapt.

- Wij pleiten voor een second opinion door deskundigen die boomziekten kunnen beoordelen vóór de afgifte van een kapvergunning. Met name voor grote bomen en in ieder geval voor bomen die op de lijst van beeldbepalende bomen staan.
- We vinden dat ook voor de kap van volgroeide bomen en schubconiferen in kleine tuinen een vergunning moet worden aangevraagd.

¹¹ Via de APV met een verwijzing naar volksgezondheid en veiligheid.

- De gewoonte om alle bomen voor de kap te voorzien van een markering, willen we graag handhaven.
- We pleiten ervoor grote breuken van iedere boom te registreren, zodat de staat van de boom beoordeeld kan worden.
- We moeten uiterst zuinig zijn op de bomen op de Brink. Ze zijn een visitekaartje van onze mooie gemeente.

1.4 CIRCULAIRE ECONOMIE

Landelijk is afgesproken dat we in 2030 tenminste voor 50% circulair zijn en in 2050 voor 100%. GroenLinks wil er alles aan doen om die doelstelling te halen. In een circulaire economie is alles wat we gebruiken herbruikbaar. Afval wordt dus een grondstof voor nieuwe producten. In de afvalscheiding en de bouwsector kunnen we nog grote stappen zetten op weg naar een circulaire economie.

- We starten met circulair bouwen door meer gebruik te maken van herbruikbare bouwmaterialen en een materialenpaspoort (dat geeft de recyclebaarheid van materialen aan).
- Circulariteit moet een vast criterium worden bij gronduitgifte, aanbestedingen en vergunningen.
- 'Biobased bouwen': bouwen met natuurlijke materialen zoals hout, mycelium of lisdodde en gebruik van gerecyclede materialen, zoals oud textiel voor isolatie heeft onze voorkeur.
- Met bedrijven in Baarn willen we afspraken maken om de hoeveelheid afval te verminderen.
- We willen dat Baarn haar inwoners stimuleert om gebruik te maken van initiatieven in de deeleconomie om zo spullen te delen, bijvoorbeeld auto's. Doordat er minder spullen nodig zijn, produceren we minder en hoeven we ook minder weg te gooien.
- De gemeente steunt alle initiatieven die hergebruik bevorderen, zoals de Kringloopwinkel en het Repair Café.
- Wij willen dat ook Baarn een lobby voert voor het invoeren van statiegeld op alle verpakkingen die nu voor eenmalig gebruik zijn.

2 LINKS

Werken aan een evenwichtig Baarn ...

GroenLinks wil de samenhang en solidariteit in de maatschappij verstevigen en de overheid aansporen het vertrouwen van burgers terug te winnen. Investeren in de toekomst, het liefst met behoud van de huidige verworvenheden, is ons doel. Dit kost geld en kan alleen als de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. En het vraagt om keuzes. Klimaatverandering, woningnood en problemen in de zorg dwingen ons om die keuzes nu te maken. De verschillen tussen arm en rijk zijn immers de afgelopen decennia steeds groter geworden. De winst van grote bedrijven neemt toe en de economie is booming, maar veel mensen profiteren daar niet van mee. Het vertrouwen in de overheid is, mede daardoor, afgenomen. Steeds minder mensen zijn bereid om mee te werken aan de ingrijpende maatregelen die nodig zijn om onze aarde te redden. Maar die mensen hebben we nodig.

...uit zorg voor de volgende generaties

2.1 GOED WONEN

Betaalbaar en goed wonen voor iedereen. In een goed geïsoleerde woning, die is gebouwd met duurzame materialen. In een plezierige omgeving. Doorstroommogelijkheden voor mensen die groter of kleiner, samen of apart willen gaan wonen. Jonge Baarnaars die op zichzelf gaan wonen en in Baarn een toekomst kunnen opbouwen. Dat zijn onze idealen.

I HUISVESTING

Het is in Baarn bijzonder moeilijk om aan een betaalbare woning te komen. Voor een starter is de wachttijd voor een sociale huurwoning zeven tot acht jaar. Er is vooral behoefte aan kleine woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens, terwijl de huidige voorraad vooral eengezinswoningen betreft. Er is een schreeuwend tekort aan huur- en koopwoningen in het lage en middensegment. Die worden door projectontwikkelaars nauwelijks gebouwd. De neiging is steeds weer om dure woningen te bouwen voor kopers die elders, bijvoorbeeld in Amsterdam, hun overwaarde hebben verzilverd. Gewone Baarnaars komen er niet aan te pas.

Een wooncrisis als deze vraagt om creatieve oplossingen op het gebied van **ruimtelijke ordening**. Niet alleen het uitbreiden van de bebouwde kom ten koste van vrije ruimte of natuur, maar ook inbreiding en hergebruik van bestaande gebouwen.

- Voor het verlichten van de woningnood zijn grote aantallen extra woningen nodig. Onvermijdelijk zal er nieuw moeten worden gebouwd, maar er kunnen ook op andere manieren extra woningen worden gecreëerd.

- Onze gemeente moet een visie ontwikkelen op de ruimtelijke ordening: waar willen we welke functies? Waar is uitbreiding mogelijk voor woningbouw, waar beslist niet? Waar zijn onze inbreidingslocaties? Welke bestaande gebouwen kunnen worden veranderd in woningen?
- De gemeente moet **mensen** altijd boven markt en winst zetten, en het woningrecht weer in de handen van de mensen leggen. Dus niet in handen van huisjesmelkers en investeerders.
- Ons uitgangspunt is: woningen in woonwijken en bedrijven op bedrijventerreinen. Stimuleer zoveel mogelijk bedrijven die niet in de kern thuishoren, te verhuizen naar de bedrijventerreinen, zodat zij daar de ruimte hebben voor ondernemen én zodat er ruimte vrijkomt voor woningen.
- Onderzoek of politiebureau en brandweerkazerne naar één van de bedrijventerreinen uitgeplaatst kunnen worden.
- Procedures voor een omgevingsvergunning of het wijzigen van een bestemmingsplan moeten zo vlot mogelijk worden doorlopen. Zorgvuldig uiteraard, maar met doortastendheid en een grondhouding van 'ja, tenzij' en niet 'nee, mits'. Dit vraagt om een duidelijke visie waaraan getoetst kan worden. Er is voldoende bekwaam personeel bij de gemeente voor nodig. De ambtelijke expertise en capaciteit kan bijvoorbeeld door regionale samenwerking vergroot worden.
- De gemeenteraad heeft enige jaren geleden besloten dat het winkelgedeelte van de Laanstraat korter moet worden. Door nu alvast de bestemming te wijzigen van de uiteinden van het huidige winkelgebied, kunnen vrijkomende winkels vlot worden omgebouwd tot woningen.
- Vermenging van woningen en kleinschalige ambachtelijke bedrijven is in deze context prima.

- Wij willen dat onderzocht wordt of er geschikte locaties zijn om tijdelijke woonunits te plaatsen die gemakkelijk verplaatsbaar zijn (eventueel containerwoningen) voor jongeren en éénpersoonshuishoudens. Te denken valt aan een gedeelte van de Noordschil.
- Ook voor spoedzoekers, mensen die met spoed tijdelijk een woning nodig hebben, kan zo buiten de normale toewijzingsnormen om tijdelijke huisvesting geboden worden. We vinden het acceptabel om in deze uitzonderingsgevallen de normen ten aanzien van duurzaamheid soepel te hanteren.
- Voor uitbreiding van het woningbestand is ook nieuwbouw onvermijdelijk. Daarbij gaan onze gedachten met name uit naar het vinden van inbreidingslocaties. Middelhoogbouw (tot vijf woonlagen) is voor ons bespreekbaar om te voorkomen dat te veel beslag wordt gelegd op schaarse ruimte. Hier zal zorgvuldig gekeken moeten worden waar dat - stedenbouwkundig en landschappelijk mogelijk is en waar niet.
- Leegstaand en ongebruikt vastgoed in onze gemeente is ons een doorn in het oog. De gemeente moet er alles aan doen om ervoor te zorgen dat deze panden weer worden gebruikt.
- De gemeente maakt van het signaleren en tegengaan van dakloosheid een prioriteit.

II BETAALBARE WONINGEN

- In de Visie Wonen is geformuleerd dat bij grotere nieuwbouwprojecten (meer dan tien woningen) minimaal 30% wordt gerealiseerd voor groepen die nu lang op een woning moeten wachten. Omdat dit de afgelopen jaren niet altijd gelukt is, is het nodig om dit percentage op te trekken naar 50%.
- Niet alleen projectontwikkelaars, maar ook Eemland Wonen zou de kans moeten krijgen om in Baarn midden huur en sociale koopwoningen te ontwikkelen.
- Als sociale huurwoningen worden verkocht of gesloopt, moeten er evenveel nieuwe sociale huurwoningen voor in de plaats komen.

III GEVARIEERD WONINGAANBOD

- Voor jongeren pleiten we voor het bouwen van aangepaste, doelgroepgerichte woonvormen. Die kunnen kleiner zijn en wellicht ook met een lager voorzieningenniveau. Voorwaarde is wel dat de doorstroombmogelijkheden goed zijn.
- Hetzelfde geldt voor ouderen die met minder ruimte toe kunnen, maar wel behoefte hebben aan contact en onderlinge ondersteuning.
- Inwoners die in grote woningen wonen, kunnen worden verleid om te verhuizen naar kleinere woningen, waardoor deze woningen voor andere groepen worden kunnen worden benut. Verhuizen naar een kleinere woning moet niet leiden tot hogere woonlasten.
- Voor senioren komen er in de eigen wijk aantrekkelijke woningen, die passen bij de levensfase waar ze in zitten.
- Verhuizen kan gemakkelijker worden gemaakt door de inzet van verhuiscoaches en seniorenmakelaars.
- Samen met woningcorporaties zoeken we naar meer creatieve mogelijkheden voor gemengd wonen-concepten, waarbij verschillende groepen Baarners samenwonen. Denk aan jongeren en ouderen, of arbeidsmigranten met andere spoedzoekers op de woningmarkt.

Maar ook aan alternatieve woonvormen: woongroepen, *friends houses*, *skinny houses* en Centraal Wonen.

- De drempel voor particulieren om een kamer of etage te verhuren moet worden verlaagd. Verhuurders moeten niet worden tegengewerkt met bureaucratische regels en vergunningplicht. Voorwaarde is echter wel dat de veiligheid en betaalbaarheid van kamers of etages gegarandeerd worden. Woekerhuren en onveilige woonomstandigheden moeten te allen tijde worden voorkomen.
- Woningeigenaren die een groot pand willen splitsen moeten welwillend door de gemeente worden bijgestaan. Denk aan het vereenvoudigen van aanvragen voor een omgevingsvergunning; denk aan het verkrijgen van een extra huisnummer.
- Het is momenteel beleid dat alleenstaanden worden gekort op hun uitkering of AOW als zij samen met iemand een woning betrekken, ook als ze elk een onafhankelijke huishouding voeren. Wij pleiten ervoor dat die regel verdwijnt. De gemeente Tilburg ging ons hierin voor.

IV BEHEERSING HUUR- EN KOOPPRIJZEN

Woningzoekenden met een middeninkomen komen niet in aanmerking voor een sociale huurwoning. Zij moeten hun heil zoeken op de koopmarkt, of huren in de vrije sector. In de totale woningvoorraad in Baarn komt het segment van midden huurwoningen en betaalbare koopwoningen nauwelijks voor. Jongvolwassenen en jonge gezinnen worden daardoor Baarn uit gedreven. De situatie is urgent.

- Speculatie met woningen is ontoelaatbaar. Dit kan door het opnemen van een antispeculatiebeding en een zelfbewoningsplicht, waar dit juridisch mogelijk is.
- We zijn voorstander van het herinvoeren van een woonvergunning voor midden huur en betaalbare koopwoningen, om Baarnse inwoners voorrang te kunnen geven.
- Huurprijzen moeten worden gemaximeerd en huurders moeten geholpen worden om hierin hun recht te halen.

V ACTIEVER GRONDBELEID OM BELEIDSDOELEN TE VERWEZENLIJKEN

Eén van de beleidsdoelen van de gemeente is het creëren van voldoende betaalbare woningen. Om die beleidsdoelen te halen, is het van belang dat de gemeente zo veel mogelijk invloed heeft op de bestemming van de schaarse ruimte die er nog is.

Mogelijkheden voor het vergroten van de invloed:

- Het ontwikkelen van een actief grondbeleid.
- Bij gronduitgifte en vergunningverlening aan derden kan een afroomregeling worden bedongen, waardoor bij het doorverkopen van de grond (bijvoorbeeld aan kopers van een nieuwbouwwoning) de gemeente een deel van de opbrengsten krijgt. Het batig saldo kan naar een vereffeningsfonds afvloeien voor verdere investeringen.¹²
- Voor maatschappelijk vastgoed moet de gemeente een voorkeursrecht kunnen claimen, zodat zij zelf de regie kan voeren door vroegtijdig met eigenaren te praten. Denk bijvoorbeeld

¹² Zie ook het vereffeningsfonds van de Gemeente Amsterdam en de grondpolitiek van Bunschoten.

aan leegkomende kerken of scholen. Wacht niet tot een ontwikkelaar er met de buit ervandoor gaat.

- Om leegstand te voorkomen, kunnen locaties waar nu bedrijven gevestigd zijn alvast een bestemmingswijziging ondergaan, zodat ze later voor woningen kunnen worden gebruikt. Dit geldt voor delen van de Laanstraat. Hierdoor worden de ontwikkelingen versneld en vergemakkelijkt.
- Bij gronduitgifte voor sociale huurwoningen, midden huur en betaalbare koopwoningen moeten aangepaste, gereduceerde grondprijzen worden gehanteerd. Daarvoor moet de gemeente een grondbeleidsplan opstellen, zoals in Bunschoten is gedaan.

2.2 SOCIALE VOORZIENINGEN

Iedereen heeft recht op zekerheid en een zinvol bestaan. GroenLinks vindt armoede onacceptabel en wil mensen in kwetsbare posities meer kansen geven. Factoren die bijdragen aan verbetering van hun positie zijn: voldoende inkomen, werk, schuldenproblemen oplossen, een opleiding volgen.

Maar ook gewoonweg door met meer mensen in contact te komen. In een tijd waarin een wereldwijde pandemie zowel economische, maatschappelijke als sociale vooruitzichten onder druk heeft gezet is dit belangrijker dan ooit. Het recht om deel te nemen aan de samenleving is er voor elke inwoner, voor jongeren, immigranten, mantelzorgers of mensen met een arbeidshandicap. Nu de kansen nog!

I SCHULDHULPVERLENING

GroenLinks doet voorstellen om mensen met schuldproblemen beter te helpen. Problematische schulden beginnen met kleine schulden, betalingsachterstanden. Vaak worden de schulden door overheidsinstanties zonder pardon geïncasseerd met toegestane incassokosten. Dit leidt vaak tot een schuldenberg die exponentieel oploopt en niet meer is te overzien.

- Wij pleiten voor een vroegtijdige signalering van schuldenproblematiek door snel achterstanden in betaling van huur, zorgverzekering, energie of water door te geven aan het Lokaal Team.
- We willen dat de gemeente de voorwaarden voor de hulpverlening ruimhartig toepast en ook als er niet aan die voorwaarden wordt voldaan naar een oplossing zoekt.
- Vaak zijn overheidsinstanties de grootste schuldeisers. GroenLinks benadrukt de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf - van woningcorporaties, energiebedrijven en andere schuldeisers - bij het ontstaan en oplossen van schulden.
- GroenLinks pleit ervoor dat de gemeente, naar het voorbeeld van Utrecht, schulden overneemt. Met dit model verkorten we het schuldhulpverleningsproces tot maximaal twee jaar en hebben mensen nog maar één schuldeiser, met wie ze direct communiceren. Zo helpen we mensen versneld uit de schulden en maken we het afbetalen beter behapbaar.
- De gemeente moet oog houden voor de psychische druk waar mensen met schulden vaak onder staan. Bied mensen een luisterend oor en zorg voor ondersteuning door psychische

professionals, als dat nodig is. Om mensen op adem te laten komen moet de mogelijkheid van een 'afbetaalpaauze' onderzocht worden.

II BIJSTAND EN ARMOEDEBESTRIJDING

GroenLinks pleit ook hier voor een menselijke benadering. Burgers moeten kunnen vertrouwen op de professionaliteit van de sociale ambtenaar. De ambtenaar moet erop vertrouwen dat de burger niet voor z'n lol een bijstandsaanvraag doet. De bureaucratische rompslomp die nog te vinden is in het toekennen van bijstand en bij de uitvoering daarvan, moet vereenvoudigd.

- Om te stimuleren dat mensen vanuit de bijstand stapsgewijs aan betaald werk komen, willen we dat er soepeler met regels rond het bijverdienen van kleine bedragen wordt omgegaan.
- De gemeente moet bekendheid geven aan de regelingen die er zijn ter bestrijding van armoede. Op deze manier helpen we mensen met een minimuminkomen bij hoge onvoorziene kosten en zorgen we dat alle kinderen kunnen blijven meedoen.
- De gemeente heeft speciale aandacht voor kinderarmoede en doet er zo veel mogelijk aan om die te verzachten.
- De gemeente zorgt ervoor dat procedures waarmee inwoners zorg en andere ondersteuning aanvragen, zo simpel mogelijk zijn. Zij toetst alle formulieren en procedures bij de aanvraag van inkomensondersteuning op het gebruik van duidelijke taal.
- Voor jongeren met een beperking of chronische ziekte was er vroeger de Wajong. Sinds de Wajong is afgeschaft komen deze mensen in de bijstand, terwijl de bijstand is bedoeld als (kortdurend) vangnet bij het wegvallen van inkomsten. Dat maakt dat deze mensen telkens moeten solliciteren, een nieuwe aanvraag moeten indienen of aantonen dat ze nog steeds

gehandicapt zijn. Ook krijgen zij nauwelijks ruimte voor het ontvangen van een extraatje of voor activiteiten die het leven de moeite waard maken. Daar wordt niemand beter van en wij vinden dit daarom onacceptabel. Mensen met een beperking of chronische ziekte, die langdurig aangewezen zijn op een uitkering, moeten zoveel mogelijk worden ontzien met maatwerk en een redelijke benadering.

- Solidariteit is iets om te belonen, niet om te beboeten. Daarom willen we soepel omgaan met de kostendelersnorm, als een bijstandsgerechtigde zijn/haar woning wil delen met een woningzoekende.
- Enige soepelheid wordt gevraagd ten opzichte van mensen die af en toe een bijdrage in natura krijgen van een naaste.
- Mensen die bijzondere bijstand nodig hebben moeten vaak erg lang wachten voordat een aanvraag bij de BBS (uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten, Soest) in behandeling wordt genomen. Het gevolg is dat zij aankloppen bij vrijwilligersorganisaties.
 - De BBS moet ervoor zorgen dat aanvragen voor bijzondere bijstand vlot in behandeling worden genomen.
 - De medewerkers van de BBS moeten leren van de ervaringen van vrijwilligersorganisaties als de Weggeefwinkel, Sam en de Voedselbank, door bijvoorbeeld eens per jaar gezamenlijk een casus te bespreken.
- Steeds meer mensen met een inkomen van op of rond het wettelijk minimumloon hebben moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. GroenLinks vindt het belangrijk dat iedereen fatsoenlijk kan leven van zijn inkomen, ongeacht het type werk. De gemeente moet daarom het goede voorbeeld geven door een minimumloon van 14 euro per uur te hanteren voor haar personeel. En waar mogelijk dit ook eisen van haar aannemers en onderaannemers én de gemeenschappelijke regelingen waarin we met andere gemeenten samenwerken.

III WERKEN IS EEN RECHT

Iedereen heeft het recht om te werken, ook als dat vanwege beperkingen of zorgtaken niet vanzelfsprekend is. GroenLinks vindt het de taak van de gemeente om banen te creëren voor mensen die extra begeleiding of aanpassingen nodig hebben. En barrières tot werk wegnemen.

- Maatregelen voor het verbeteren van lees- en schrijfvaardigheid zijn noodzakelijk. We stimuleren om- en bijscholing en begeleiding naar (ander) werk.
- De gemeente zet zich maximaal in om mensen te ondersteunen bij de zorg voor een ander: voor kinderen, ouders of iemand die ziek is. Gebrekkige of te dure kinderopvang mag daarbij geen belemmering zijn. Daarom pleit GroenLinks voor betaalbare kinderopvang.
- We moedigen samenwerking met werkgevers aan om extra werkgelegenheid te creëren, naar de behoefte van specifieke groepen die nu moeilijk een plaats vinden.
- Re-integratie van mensen die herstellen van ziekte mag niet opgegeven worden als het lastig is. Dat geldt ook voor re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Juist groepen die langdurig thuis zitten, hebben extra stimulans nodig.
- GroenLinks wil dat beschermd werken mogelijk blijft voor mensen die moeilijk in een reguliere baan aan de slag kunnen. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente dat dit soort banen zowel bij de eigen organisatie als bij haar partners blijven bestaan. Mensen voor wie het wel mogelijk is een reguliere baan te vervullen, krijgen daarbij zo nodig begeleiding.

2.3 ONDERNEMEN

Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en inkomsten, maar ook voor leefbaarheid, levendigheid en sociale cohesie in de stad en omstreken. Het is belangrijk om ondernemers een goed vestigingsklimaat te bieden en waar mogelijk met hen mee te denken over wat er nodig is om in Baarn goed te kunnen blijven ondernemen. Uiteraard binnen de kaders van GroenLinks.

- GroenLinks wil samenwerken met de lokale ondernemers aan werkgelegenheid en vestigingsmogelijkheden. We dringen aan op toekomstgericht, groen en sociaal verantwoord ondernemen.
- Bij inkoop en aanbesteding moet de gemeente ruimte geven aan sociaal ondernemers en ZZP'ers, bijvoorbeeld door te werken met kleinere opdrachten.
- Voor startups moeten extra faciliteiten beschikbaar komen. Broedplaatsen voor kleine of innovatieve bedrijven zijn belangrijk voor de economische basis van Baarn. De gemeente biedt locaties en infrastructuur. Te denken valt aan de vrijkomende bibliotheek en aan leegkomende winkelpanden.
- We willen de Laanstraat behoeden voor leegstand en verarming van het aanbod. Sociale, culturele en maatschappelijke activiteiten krijgen de ruimte.

2.4 SPORT EN RECREATIE

Voor GroenLinks blijft het belangrijk sport voor alle inwoners te stimuleren. Sport is een gezonde manier van ontmoeten en ontspannen. Sporten kan samen of alleen. Mensen gebruiken sport om hun grenzen te verleggen, maar sport kan ook gewoon een rondje fietsen, zwemmen, wandelen of hardlopen zijn. Kinderen en jongeren leren met sport belangrijke waarden, zoals *fair play*, vrienden maken, samenwerken. Sporten is een van de twee pijlers (naast gezonde voeding) van een gezond gewicht.

Voor volwassenen is sport net zo belangrijk. Sport brengt mensen op een positieve manier bij elkaar. GroenLinks vindt daarom dat sport open en toegankelijk moet zijn voor iedereen. Financiële middelen, achtergrond of beperkingen van inwoners mogen geen belemmering vormen.

- GroenLinks zet zich actief in voor meer ruimte voor sport, in het bijzonder voor sporten waarvoor nu nog te weinig plekken zijn.
- Bij het inrichten van de openbare ruimte houden we rekening met toegankelijkheid en veiligheid voor mensen die graag buiten wandelen, hardlopen, fietsen, kanoën of op een andere manier sportief bezig zijn.
- We wegen de belangen tussen natuur en sport goed tegen elkaar af. Sport mag niet ten koste gaan van de natuur.
- Verenigingen moeten worden gesteund om sporten mogelijk te maken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking. Sportfaciliteiten zijn toegankelijk voor iedereen.
- Sport en discriminatie gaan niet samen. Helaas komt dit in de praktijk nog te vaak voor. De gemeente houdt de vinger aan de pols. Ze stimuleert verenigingen om

discriminatie uit te bannen en inclusieve sportbeoefening te bevorderen. Ze spreekt ze daar waar nodig op aan.

2.5 JEUGD EN ONDERWIJS

Alle kinderen en jongeren hebben recht op een fijne en goede omgeving om in te leren en zich te ontwikkelen. Voor een kind of jongere is school niet alleen de plek waar je wordt opgeleid, het is ook de plek waar je vrienden maakt en sociaal wordt gevormd. Goede, veilige en gastvrije scholen zien wij als een basisrecht voor elk kind. GroenLinks zet daarom onderwijs en het creëren van leer-/werkplekken hoog op de agenda. Die vormen de basis voor een eerlijke maatschappij met kansen voor iedereen. Elk kind heeft het recht om zijn talenten te ontwikkelen, zo nodig met extra onderwijs.

I SCHOLEN

- GroenLinks erkent het belang van Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) voor de ontwikkeling van kinderen. Dat vergroot hun kansen. We willen dat ouders actief voorlichting en hulp krijgen bij het inschrijven voor VVE op de peuterspeelzaal of opvang.
- Goede scholing betekent ook ruimte voor individuele begeleiding voor kinderen die zich niet volgens een standaardpatroon ontwikkelen.
- Leerlingen die na het afronden van een opleiding willen doorstromen naar een ander opleidingstype ('stapelen'), moeten in Baarn voldoende ruimte hiervoor krijgen.
- Bijles is soms nodig, maar voor veel gezinnen te duur. We willen dat de gemeente Baarn financieel bijdraagt bij als het nodig is.
- De gemeente helpt scholen om buitenschoolse activiteiten toegankelijk te maken voor alle kinderen. Weinig geld thuis mag geen reden zijn om uitgesloten te worden van uitjes.
- Daarin hebben de scholen ook een verantwoordelijkheid. Ze zouden een fonds moeten hebben voor hulp aan kinderen met minder financiële ruimte.
- De gemeente zorgt voor adequate onderwijshuisvesting: veilig, ruim, licht en met goede luchtkwaliteit.
- We ondersteunen scholen bij het bieden van 'extra' educatie zoals natuur- of kunsteducatie.

- We ondersteunen scholen bij het aanleggen van schooltuinen, waardoor kinderen leren verantwoord met natuur om te gaan.
- Bij de financiering van scholen zou verlangd moeten worden dat de scholen toegankelijk zijn voor kinderen met iedere geaardheid en met welke achtergrond dan ook.
- Waar nodig wordt dit ondersteund met speciale lesprogramma's over diversiteit.
- We steunen scholen in het streven naar onderwijs op maat, voor kinderen met een voorsprong of achterstand.

II BUITEN SCHOOL EN HUIS

Buiten moet er ruimte zijn om te spelen of te praten met leeftijdsgenoten. Deze ruimte moet aantrekkelijk, veilig en groen zijn, en toegankelijk voor iedereen. Bij het maken van ruimtelijke plannen zijn participatie en inspraak van kinderen en jongeren onmisbaar. Niet alles hoeft bedacht te worden door volwassenen. We erkennen dat de jeugdige energie van jongeren wel eens voor overlast zorgt. Wij vinden dat ook dit in samenspraak met de jongeren opgelost moet worden, waarbij buurt en jongeren allebei hun verantwoordelijkheid nemen.

- We pleiten voor volop ruimte om te lopen, te fietsen, te spelen en te hangen. Bij het vormgeven van straten en bebouwing worden deze belangen van kinderen en jongeren meegewogen.
- We willen dat activiteiten voor kinderen zo veel mogelijk gratis zijn, zodat ieder kind mee kan doen.
- Kinderen worden betrokken bij plannen voor speelplaatsen.
- Jongeren moeten worden ondersteund en betrokken bij activiteiten. De vraag moet aan hen worden gesteld: 'Waar hebben jullie behoefte aan?'
- Jongeren moeten een stem krijgen en kunnen meepraten over thema's als drugsoverlast en hangplekken.
- Aandacht en begeleiding van overlast gevende jongeren moet worden georganiseerd vanuit de wijk, bijvoorbeeld met inzet van 'buurtvaders', BOA's en jongerenwerkers. Zo kan overlast gevend gedrag worden begrensd en hulp worden geboden waar dat nodig is.

2.6 NIEUWKOMERS

Een warm welkom voor mensen die hier in Baarn komen wonen vanuit andere landen en culturen, zodat zij zich zo snel mogelijk thuis voelen en kunnen meedoen als volwaardig lid van onze samenleving. Dat hebben wij voor ogen.

Steeds hebben inwoners van Baarn grote betrokkenheid betoond bij vluchtelingen en statushouders. Inmiddels hebben velen van deze nieuwkomers hun plek gevonden in ons dorp en leveren zij hun bijdrage aan de Baarnse samenleving. GroenLinks ondersteunt dit van harte.

Mensen die zijn gevlucht voor oorlog en geweld worden in Baarn zorgvuldig begeleid door gemeenteambtenaren, in nauwe samenwerking met de lokale organisatie van Vluchtelingenwerk Nederland (VWN).

In januari '22 is de nieuwe Wet Inburgering ingevoerd, waarbij meer verantwoordelijkheid voor het inburgeringsproces bij de gemeentes is gelegd. Deze wet geeft kansen voor stroomlijning van de inburgering, doordat er begeleiding op maat wordt gegeven. We hebben een aantal suggesties om de kwaliteit van de opvang van statushouders te garanderen en waar mogelijk te verbeteren:

- Bied laagdrempelige taalcursussen aan en ondersteuning door bijvoorbeeld taalmaatjes. Daarbij is speciaal aandacht nodig voor ouders van schoolgaande kinderen. Werk nauw samen met scholen waar nieuwkomers starten. Zorg dat leerkrachten en schooldirecteuren weten welke voorzieningen er zijn voor nieuwkomers.
- Stimuleer en ondersteun vrijwilligerswerk, zowel door de statushouders zelf als door mensen die statushouders op weg willen helpen. Ervaren statushouders kunnen bijvoorbeeld voorlichting geven op scholen of steun bieden aan nieuwe statushouders.
- Creëer voldoende, passende huisvesting voor statushouders, zodat wij als gemeente naar rato onze landelijke verantwoordelijkheid nemen. Er zijn ook alternatieven mogelijk, zoals het project van de stichting Takecarebnb: statushouders wonen drie maanden in een gastgezin, voordat ze hun eigen woning betrekken.
- Bied persoonlijke begeleiding op maat. Zorg ervoor dat de statushouder zijn verantwoordelijkheid kan nemen. Het is belangrijk dat er één vaste coördinator (aanspreekpunt) vanuit de gemeente is, die nauw samenwerkt met de begeleider (vaak vrijwilliger) vanuit VWN.
- Begeleiding van statushouders vraagt om cultuursensitieve communicatie. Dat houdt in dat er aandacht is voor iemands achtergrond, gender, mogelijke trauma's, persoonlijke omstandigheden etc. Het is essentieel dat zowel professionals als vrijwilligers op dit gebied getraind worden.
- Werk samen met (lokale) organisaties zoals de stichting Welzijn Baarn, de Raad van Kerken en het COC Midden-Nederland, afdeling Baarn.
- Evalueer de resultaten van de taalinstututen die het NT2-onderwijs verzorgen. Dit naar aanleiding van eerdere ervaringen met malafide taalinstututen.
- Wek als gemeente enthousiasme voor nieuwkomers. Stimuleer bedrijven om stageplaatsen te aan te bieden aan nieuwkomers.
- Ten slotte: Initiatieven als de actie #500kinderen¹³ en de 'Coalition of the Willing'¹⁴ tonen de kracht van de solidariteit van gemeenten. De lokale politiek kan een belangrijke vuist maken tegen het ontmenselijken van vluchtelingen die bescherming zoeken aan de grenzen van Europa. Dat laat ook zien dat er draagvlak is voor de opvang van vluchtelingen in Nederland.
- Kortom: Zorg voor goede voorzieningen voor alle culturen om elkaar te ontmoeten en te steunen, met ruimte voor ieders oorspronkelijke cultuur én aandacht voor gelijke rechten en plichten voor iedereen in de Nederlandse samenleving.

¹³ Een actie om 500 alleenstaande vluchtelingkinderen uit vluchtelingkampen in Griekenland op te vangen in Nederland. De petitie #500kinderen is ruim 100.000 keer getekend en afgelopen september aangeboden aan de Tweede Kamer.

¹⁴ Meer dan de helft van alle gemeenten sloot zich aan bij de gemeentelijke Coalition of the Willing, die veilige opvang wilde voor 500 kwetsbare, alleen reizende minderjarigen in Nederland. Baarn was daar één van.

3 SAMEN

Werken vanuit sociaal perspectief ...

GroenLinks vindt dat *iedereen* de mogelijkheid moet hebben om zinvol deel te nemen aan de samenleving en dat niemand buitengesloten moet worden op grond van geloof, cultuur, afkomst, opleiding, geaardheid, inkomen of gezondheid. En dit niet alleen uit sociaal oogpunt, maar ook omdat we iedereen nodig hebben.

De maatschappij lijkt in toenemende mate uiteen te vallen in afzonderlijke groeperingen, die zich niet meer vertegenwoordigd voelen door de overheid en de politiek en zich daarvan afkeren. Mensen die een beroep doen op solidariteit en bijstand worden gewantrouwd of weggezet als schuldigen, zo zagen we in de toeslagenaffaire. In het digitale woud van regelgeving raken velen het spoor bijster. Een kleine fout kan ontwrichtende persoonlijke gevolgen hebben. Er zijn nog veel drempels voor mensen met een fysieke beperking. Ook is er veel eenzaamheid, mede ten gevolge van de coronacrisis.

GroenLinks wil de saamhorigheid in Baarn vergroten en activiteiten van en in de gemeente voor iedereen toegankelijk maken.

... uit zorg voor de volgende generaties

3.1 VERANTWOORDELIJKE OVERHEID

Baarn, dat zijn we samen: inwoners, politici en gemeentebestuur. Betrokken bij elkaar en dienend aan elkaar. De Baarnaar moet kunnen rekenen op een gemeentebestuur en een gemeenteraad die hun verantwoordelijkheid nemen, doen wat ze zeggen en zeggen wat ze doen.

Baarn is een buitengewoon mooi dorp met zijn centrum, kronkelige straatjes, prachtige Brink, oude monumenten en grote bomen. GroenLinks wil zich actief inzetten voor behoud van dat bijzondere dorpse karakter.

I DIRECTE DEMOCRATIE

De duale overheid is een groot goed. Dat betekent dat raadsleden ‘zonder last of ruggespraak’¹⁵ hun werk kunnen doen als democratische beleidsbepalers, als vertegenwoordigers van de inwoners en als controleurs van het bestuur. Met een open en transparante discussie in de gemeenteraad in het belang van een leefbaar, bruisend Baarn. Niet rigide geregeerd door coalitieblokken.

- Wethouders die om hun bestuurlijke kwaliteiten worden voorgedragen genieten de voorkeur. Daarbij wordt breed gezocht, zowel binnen als buiten de afdeling, naar een kandidaat met de juiste kwaliteiten en een GroenLinks-hart.
- We zijn nieuwsgierig naar ideeën van individuele raadsleden. In de raad willen we bij beraadslagingen een ronde inlassen waar iedereen ‘zonder last of ruggespraak’ zijn ideeën kan delen.
- Het zou goed zijn als de gemeenteraad zich jaarlijks tijdens een training bezint op het uitvoeren van haar vertegenwoordigende rol, zodat men alert blijft op het behartigen van de belangen van alle Baarnaars.
- In aanvulling daarop is het goed om ambtenaren te trainen op een open bestuurscultuur, het vormgeven van participatietrajecten en het werken met burgerinitiatieven. Waar mogelijk vragen we onze partners (RMH, Zorgverleners, enz.) om bij deze trainingen aan te sluiten.
- Er is voldoende financiële ruimte nodig voor de raad om externe deskundigen om advies te vragen.
- We pleiten voor een open uitnodiging aan inwoners die op welke manier dan ook willen meedoen in het democratisch proces. Dit kan bijvoorbeeld door adviesraden op verschillende terreinen gevraagd en ongevraagd advies te laten uitbrengen. Te denken valt aan een jongerenraad, een ouderenraad, een taskforce digitalisering of zorgtoegang.
- De gemeente is behoorlijk goed bereikbaar voor klachten en meldingen van inwoners. Maar dat is niet genoeg, want na de ontvangstbevestiging en het toekennen van een zaaknummer hoort men vaak niets meer. Mensen hebben recht op een reactie binnen een redelijke termijn. Klachten moeten worden opgelost. Hiervoor moet de gemeente zichzelf termijnen opleggen.

¹⁵ Als bedoeld in de Wet, waarin staat dat gemeenteraadsleden onafhankelijk zijn in hun handelen.

II PARTICIPATIE IN DE WIJKEN

Voor een prettig leefklimaat is het belangrijk dat de sfeer in de wijken goed is. Dat buurtgenoten bij elkaar betrokken zijn en dat inwoners meedenken over oplossingen voor vraagstukken die in de wijk belangrijk zijn. GroenLinks wil daarom initiatieven van inwoners om mee te doen en plannen van de gemeente kritisch te volgen, stimuleren en steunen. Dat draagt bij aan een gezonde lokale democratie.

- We stimuleren de komst van nieuwe ontmoetingsplekken (zoals buurtkamers) en zorgen voor betere ondersteuning van de bestaande ontmoetingsplekken.
- Ontmoetingsplekken voor jongeren willen we creëren in samenspraak met hen.
- Lokaal-O verdient permanente huisvesting, die centraal gelegen is en goed bereikbaar.
- Initiatieven zoals de Weggeefwinkel, het Repair Café en de Voedselbank moeten door de gemeente welwillend worden geholpen aan passende huisvesting.
- *The Right to Challenge*: geef bewoners de mogelijkheid om de gemeente uit te dagen als ze denken dat ze zelf iets beter kunnen dan de gemeente, bijvoorbeeld een stuk openbaar groen onderhouden.

III FINANCIËEL SOLIDE BELEID

Baarn is een gemeente met veel belangrijke voorzieningen, zoals een eigen zwembad, bibliotheek, theater, uitgebreide sportfaciliteiten, mooie parken etc. Om deze voorzieningen in stand te houden zijn financiële middelen nodig. De gemeente is voor haar inkomsten grotendeels afhankelijk van het rijk. De afgelopen jaren is gebleken dat de bijdrage van het rijk sterk fluctueert, terwijl deze rijksbijdrage een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente is.

Een solide gemeentelijke begroting is belangrijk. Maar een solide begroting betekent niet perse de uitgaven beperken. Om de voorzieningen op peil te houden kan het goed zijn om andere inkomstenbronnen aan te boren.

- De gemeente kan actief participeren in lokale of regionale energiecoöperaties en de winsten terug laten vloeien naar een fonds voor verdere investeringen.
- De mogelijkheden moeten worden bekeken om inkomsten te genereren uit de grondpositie van de gemeente. Bijvoorbeeld door een afroomregeling bij verkoop van grond aan een projectontwikkelaar. Bij graafwerkzaamheden, reclame-uitingen of ander gebruik van de openbare ruimte door derden kan een vergoeding (precario) worden gerekend.
- Het verhogen van de onroerendezaakbelasting (OZB) is voor ons geen taboe. Daarvoor zijn de volgende argumenten:
 - De rijksbijdrage (de uitkering uit het Gemeentefonds) is één van de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Door de hoge gemiddelde WOZ-waarde in Baarn krijgt onze gemeente minder geld dan gemiddeld uit dit fonds. Het Rijk gaat er namelijk vanuit dat de gemeente gebruik maakt van de hoge WOZ-waarden als inkomstenbron.
 - Als het nodig is voor het op peil houden van onze voorzieningen, kiezen wij ervoor de sterkste schouders wat extra lasten te laten dragen.

We zullen kritisch moeten zijn op de gemeentelijke **uitgaven**, om de opgaven waarvoor we staan betaalbaar te houden. De opgaven die ons te wachten staan, zoals de bouw van meer betaalbare woningen, maatregelen voor klimaatadaptatie en vernieuwingen in de zorg en de jeugdzorg, gaan geld kosten.

- Allereerst moet gekeken worden of de regelgeving in het sociaal domein kan worden vereenvoudigd. De verantwoordingsgekte en bijbehorende administratieve rompslomp kunnen worden verminderd.
- Mensen die makkelijk zelf een avondje uit kunnen betalen, hoeven wat ons betreft niet te worden getrakteerd op een gesubsidieerd theaterkaartje. Diverse tarieven, zoals voor sport, recreatie, kunst en cultuur en gemeentelijke leges mogen van ons meer inkomensafhankelijk worden. Te denken valt aan drie tariefcategorieën, waarbij mensen op basis van vertrouwen zelf het tarief kiezen dat hen past. Dit voorkomt dat er een heel controleapparaat voor moet worden opgetuigd.

IV DESKUNDIGHEID

Bij de planvorming rond Soestdijk hebben de Baarnse ambtenaren ontzettend hun best gedaan, maar daar bleek ook dat onze kleine gemeente onvoldoende expertise en menskracht heeft om grootschalige projecten als dit te begeleiden. Aanvragen voor een omgevingsvergunning door particulieren en ondernemers liepen ernstige vertraging op,

procedures werden stroperig¹⁶. Dit probleem speelt in veel kleine gemeentes. Regionale samenwerking ligt daarom voor de hand.

- Voor nieuwbouwlocaties moet specifieke kennis van buitenaf worden aangetrokken op de volgende gebieden: 1. het bouwen van betaalbare woningen; 2. het afdwingen van een anti-speculatiebeding; 3. Actieve grondpolitiek; 4. Het afdwingen van een afroomregeling op basis van de marktwaarde van bebouwde grond (residuele grondwaarde)¹⁷; 5. gebiedsinrichting.
- Voor heel Baarn zou een langetermijnvisie uitgewerkt moeten worden voor inbreidingslocaties. Dat geldt ook voor het opzetten van bedrijfsmatige activiteiten.
- Voor kennis en expertise op de gebieden Ruimtelijke ordening, Bouwen en Wonen en Monumenten wordt samengewerkt op regionaal niveau. Hiervoor moet een regionaal expertisecentrum worden opgericht.
- Ook voor de financiering en uitvoering van de energietransitie kan een expertisecentrum ondersteuning bieden.
- Om de inwoners te motiveren en tot actie aan te zetten wordt er een 'Wijkvisie warmtetransitie' uitgewerkt en gerealiseerd.
- We moeten voorkomen dat er met de expertisecentra een nieuwe bestuurslaag ontstaat die buiten de democratische controle valt. Vandaar dat GroenLinks dergelijke centra *per project* een opdracht wil verstrekken.

3.2 TOEGANKELIJKHEID

I FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID

GroenLinks staat voor een maatschappij waarin iedereen mee kan doen. Zelfstandig kunnen bewegen is daarbij een groot goed. In Baarn heeft ongeveer 20% van de inwoners van 19 jaar en ouder een lichamelijke beperking: verminderd gezichtsvermogen, slecht gehoor of beperkte mobiliteit. Voor hen wil GroenLinks niet alleen de publieke ruimte maar ook private gebouwen toegankelijk maken. Dat is niet alleen voor de mensen zelf belangrijk, maar ook bijvoorbeeld voor ondernemers. Want stel je voor: als één persoon een restaurant niet in kan, gaat het hele gezelschap ergens anders eten!

Ideeën voor verbetering:

- Zorg dat bij bouw- en verbouwplannen van maatschappelijk vastgoed *altijd* rekening wordt gehouden met de fysieke toegankelijkheid. Als norm kan de ITS (Internationale Toegankelijkheidsstandaard) worden gehanteerd.
- Inventariseer het bestaande vastgoed en tref zoveel mogelijk maatregelen die nodig zijn om de gebouwen toegankelijk en bruikbaar te maken voor iedereen.
- De gemeente verschaft kaders aan initiatiefnemers van bouw- en verbouwplannen. Zij kan adviseren, stimuleren en motiveren om toegankelijk te bouwen. Bij het uitschrijven van tenders heeft zij de mogelijkheid om wensen en eisen mee te geven.

¹⁶ Politiek Café van 28 oktober 2021, met sprekers namens Eemland Wonen en Bos Makelaardij.

¹⁷ Zie grondbeleid Bunschoten.

- Zorg voor zorgvuldig onderhouden trottoirs en voorkom overhangend groen.
- Inventariseer, samen met ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers, waar men problemen ervaart met de toegankelijkheid van de buitenruimte. Stel een meerjarenplan op om hiermee aan de slag te gaan. Te denken valt aan het verwijderen van obstakels, het aanleggen van op- en afritjes bij oversteekplaatsen en het (ver)plaatsen van noppentegels.
- Maak MKB en horeca toegankelijk door goede adviezen en extra promotie.
- Stimuleer de horeca om op hun websites aan te geven of hun zaak toegankelijk is voor iedereen.
- Het MKB kan voor adviezen terecht bij MKB Toegankelijk. De gemeente kan ondernemers actief wijzen op de mogelijkheden en de voordelen daarvan.
- Coördineer een gezamenlijke afspraak om toegankelijke toiletten open te stellen voor niet-bezoekers van horecagelegenheden.

II DIGITALE TOEGANKELIJKHEID EN BEREIKBAARHEID

Het is handig om op internet alle informatie te kunnen vinden die je nodig hebt en om allerlei zaken online te kunnen regelen. Een goede gemeentelijke website is onmisbaar en voor velen een uitkomst. Daarnaast kan het zo nu en dan een verademing zijn om even gewoon te kunnen bellen of langs te komen, en gewoon een mens te spreken.

- De website van de gemeente moet toegankelijk zijn voor blinden en slechtzienden. Om dit te realiseren is software beschikbaar, zoals een voorleesmodule en een goede zoekfunctie.
- De gemeente moet niet alleen online bereikbaar zijn, maar ook per telefoon en aan het loket. Dit geldt ook voor instanties waarmee de gemeente samenwerkt.
- Websites, brieven en formulieren van de gemeente worden geschreven in begrijpelijke taal.

3.3 ZORG EN HULPVERLENING

Zorg dichtbij huis en gebaseerd op vertrouwen voor iedereen die dat nodig heeft, dat vinden we belangrijk. Iedereen heeft vroeg of laat behoefte aan zorg: als je oud bent, ziek wordt of een kwetsbare fase doormaakt. De behoefte aan zorg van iemand heeft ook impact op mensen in de omgeving: ouders, kinderen, familie of buurtgenoten. Wij zien zorg als een *basisbehoefte* en zorg krijgen als een *basisrecht*.

Voor ons moeten samenwerking, vertrouwen en solidariteit voorop staan bij het verstrekken van zorg. Vertrouwen dat mensen niet zomaar zorg aanvragen. Vertrouwen dat de zorgverleners competent zijn en vertrouwen dat zij integer hun taak uitvoeren.

Door de complexe regelgeving met soms rigide regels vallen er mensen tussen de wal en het schip. Onnodige administratie en controledrift gebaseerd op wantrouwen moeten stoppen. Zorgprofessionals moeten weer de regie krijgen over hun eigen werk. Naast een redelijke prijs, moeten samenhang en kwaliteit belangrijke criteria zijn bij het kiezen van zorg.

I TOEGANKELIJKE ZORG

Zorg is effectief als het op tijd wordt gegeven. We leggen daarom nadruk op het vroegtijdig signaleren van een zorgvraag. We willen dat hulpinstanties en zorgprofessionals laagdrempelig te bereiken zijn, beschikbaar voor iedereen .

- Waar eigen bijdragen en financiële beperkingen een probleem vormen, willen we dat de gemeente daar een oplossing voor zoekt.
- Onze tijd vraagt om een open oog voor culturele, religieuze en persoonlijke aspecten van de persoon die zorg nodig heeft. Wij streven naar zorg waar werknemers en instellingen voldoende aandacht en kunde hebben op gebied van diversiteit.
- Zorgbehoevende LHBTIQ+ cliënten moeten zichzelf kunnen blijven en niet terug in de kast, omdat zij zich (sociaal) onveilig voelen. Zorginstellingen moeten zich houden aan Artikel 1 van de Grondwet.
- Racisme en discriminatie op de werkvloer wordt bestreden. Ook discriminatie door cliënten of bewoners is onacceptabel. Waar een dergelijke grens niet kan worden gesteld, omdat bewoners het niet meer kunnen begrijpen, krijgt personeel dat slachtoffer wordt van onheuse bejegening door bewoners, goede ondersteuning.
- Uitgangspunt in de zorg is vertrouwen. De zorgprofessionals moeten weer baas van hun eigen werk worden. Incidentenpolitiek wijzen we af.
- We willen dat de marktwerking wordt verminderd en dat meer naar kwaliteit dan naar kosten wordt gekeken. Zorg en winst horen niet bij elkaar.
- We willen dat de gemeente alles in het werk stelt de zorg zo te organiseren en te financieren, dat deze laagdrempelig wordt. Veel regels en procedures zijn gewoon te ingewikkeld.
- Preventie in de vorm van vroegtijdig problemen signaleren en adequaat reageren wordt standaard.

II ZORG OP MAAT

De behoefte aan zorg is heel persoonlijk. Vaak schuurt dat met regels en administratie. Dat willen we veranderen, door meer maatwerk mogelijk te maken en de afstand tussen zorgverlenende organisaties en zorggebruikers te verkleinen. We zijn kritisch op de nadruk op kostenbeheersing in de zorg, omdat er dan geen tijd is om de mens achter de cliënt te zien.

- Indicatiestelling moet niet plaatsvinden door een ambtenaar, maar door een behandelend zorgprofessional in de eerste lijn, zoals de huisarts of psycholoog.
- Mensen die zorg nodig hebben krijgen, als ze dat willen, zo veel mogelijk zelf de regie.
- Mensen die zorg nodig hebben, moeten uit meer dan één zorgaanbieder kunnen kiezen. Dat leidt tot een beter passend aanbod.
- Wij vinden dat kleinere lokale zorgaanbieders een plaats verdienen in het zorglandschap. Uiteraard moeten zij wel voldoen aan de kwaliteitsnormen.
- We stimuleren collectieve woonvormen, waar ouderen, zorg behoevendenden en jongeren gemengd kunnen wonen. Dit vergroot de sociale cohesie en maakt onderlinge steun makkelijker.

- Als een gezin of een individu zorg en ondersteuning van verschillende instanties krijgt, dan pleiten wij ervoor dat er één coördinator wordt aangesteld.
- Uitgangspunt is dat mensen zo lang mogelijk dicht bij huis worden geholpen.
- Bij de zorg moet aandacht zijn voor de thuissituatie. Er moet aandacht zijn voor 'heel de mens', met zijn sociale omgeving.

III MANTELZORG

Mantelzorgers, vrijwilligers, vrienden en familie van mensen die zorg nodig hebben, kennen als geen ander de specifieke situatie van die persoon en vormen vaak een belangrijke steunpilaar. Zij verdienen daarom ondersteuning. Zo heeft GroenLinks in Baarn in het verleden al bereikt dat er respijtzorg is voor mantelzorgers, zodat zij op tijd kunnen worden ontlast om op adem te komen.

- Kinderen vanaf 12 jaar worden nu, als één van hun ouders hulp nodig heeft, geacht om mee te werken in de huishouding. Zo wordt de indicatiestelling voor thuiszorg verlaagd. Kinderen worden daarmee mantelzorger en hebben geen tijd meer om kind te zijn, of om goed te leren op school. GroenLinks vindt dit onacceptabel.

IV JEUGDZORG EN JEUGDHULP

Wat betreft jeugdhulp zijn kwaliteit en toegankelijkheid kernbegrippen. Ieder kind heeft recht op de hulp die het nodig heeft. Bij jeugdhulp denken we aan hulp voor jongeren die het moeilijk hebben, bijvoorbeeld doordat ze in een moeilijke sociale situatie zitten. We denken aan kinderen die thuis met problemen te maken hebben. Het is belangrijk snel en integraal hulp aan te bieden in de vorm van een maatwerkplan: één gezin, één plan, één regisseur. Moeizame toegang tot hulp en lange wachttijden behoren te verdwijnen. Om goede jeugdhulp te waarborgen moet de gemeente in VNG-verband (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) lobbyen voor structureel meer geld voor jeugdhulp.

Het is nu vijf jaar geleden dat een grote stelselwijzing van de Nederlandse verzorgingsstaat is doorgevoerd. Gemeenten werden verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk & inkomen en zorg

aan langdurig zieken en ouderen. De overheveling van deze verantwoordelijkheid ging gepaard met een bezuiniging van 25%. Dit heeft de jeugdzorg hard getroffen, wachtlijsten zijn lang. Ook hier leggen de bureaucratische controle en de marktwerking beslag op een deel van het geld en van de menskracht. Beroepseer en werkvolvoeding worden zo uitgehouden.

- Dat een jongere in een psychose maanden op een wachtlijst staat voor er adequate hulp voorhanden is, vinden wij een schande. Ook het landelijke beleid dat psychische problemen kennelijk in tien weken moeten zijn opgelost zijn, is onrealistisch. De gemeente moet er alles aan doen om hierin verbetering aan te brengen.
- Budgetplafonds in de jeugdhulp hebben vaak tot gevolg dat hulp wordt uitgesteld totdat een crisisingreep noodzakelijk is. Late hulp veroorzaakt extra lijden en kost uiteindelijk vaak ook meer. Wij vinden budgetplafonds¹⁸ in de jeugdhulp niet acceptabel.
- Door de nadruk op preventie en vroegsignalering, bijvoorbeeld door onderwijspersoneel, huisartsen, jongerenwerkers, kunnen veel vragen om hulp worden voorkomen. Daarbij moet men alert zijn op huiselijk geweld. De gemeente moet hierbij initiatieven ontplooien om op scholen en in de wijk huiselijk geweld en kindermishandeling laagdrempelig bespreekbaar te maken.
- Bureaucratie en versnippering tussen hulpverleners en instanties gaan we tegen met één gezin, één integraal plan, één regisseur, om te voorkomen dat jongeren van het kastje naar de muur worden gestuurd.
- Jongeren die begeleid worden, hebben ook begeleiding nodig in het regelen van hun zaken bij de overgang van 18- naar 18+. Denk aan bijstand, zorgverzekering, begeleid wonen et cetera.

3.4 KUNST EN CULTUUR

GroenLinks staat voor een levendig en bruisend centrum in Baarn. Met vitale winkels en horeca en aantrekkingskracht voor klanten en bezoekers uit de regio. Met ruimte voor kunst, cultuur en ontmoeting in het centrum, gedragen door de inwoners zelf, zeker ook door de jongeren.

Ooit is er gekozen voor een actief beleid om dat te realiseren. Maar door de bibliotheek uit het centrum te laten verdwijnen en het Arcadeplan af te wijzen is deze ambitie helaas verder achterop geraakt. Nieuwe creativiteit en energie zijn nodig om alsnog het doel te bereiken. Een aantal ideeën:

- Wij blijven pleiten voor een bundeling van culturele en educatieve ruimten in het hart van Baarn: een 'Huis van Baarn' op de Brink. Ruimte voor kunst, cultuur en ontmoeting.
- Inwonersinitiatieven zoals Lokaal-O, het Repair Café en de Weggeefwinkel gunnen wij een eigen, vaste locatie tegen een zeer geringe vergoeding, ter beschikking gesteld door de gemeente.
- Organisatoren van festivals moeten door de gemeente welwillend worden ondersteund op basis van het principe 'ja, mits' en niet 'nee, tenzij'. Ideeën:

¹⁸ Budgetplafond: Een gemeente spreekt een budgetgrens af met zorgaanbieders, waar de zorgkosten niet boven mogen komen. Wie zorg levert nadat het plafond is overschreden, krijgt die niet vergoed.

- Een ambtenaar aanstellen die helpt om aan de regelgeving te voldoen (bijvoorbeeld het veiligheidsprotocol).
- Draaiboeken van vorige geslaagde festivals publiek toegankelijk maken (database opzetten).
- Organisatoren die eerder succesvol hetzelfde festival hebben georganiseerd door een eenvoudiger check sneller een vergunning geven, op basis het vorige plan.
- Laten we ruimte bieden voor kunst in etalages van leegstaande winkels.
- We pleiten voor een gevarieerder gebruik van de muziektent op de Brink (in samenspraak met de omwonenden en ondernemers op de Brink).
- Waar nodig kan het kunst -en cultuuraanbod worden gestimuleerd door het beschikbaar stellen van projectsubsidies, maar ook door promotieactiviteiten in de regio.

SAMENVATTING

Het gedicht aan het begin verwoordt hoe wij ons inzetten voor Baarn:

We zijn voor samen en sociaal

Verbinden sterk met wie kwetsbaar is

We constateren dat we een grote opgave hebben. We kunnen het ons niet veroorloven om te blijven afwachten en de problemen voor ons uit te blijven schuiven. Als je het probleem weet en je kent de oplossingen dan kom je in actie, durf je te kiezen, durf je te doen, durf je aan te pakken.

EEN EERLIJKE AANPAK VAN DE KLIMAATCRISIS.

We werken hard aan energiebesparing en verduurzaming. We zorgen dat iedereen mee kan doen.

EEN BETAALBARE WONING VOOR IEDEREEN.

We maken nú werk van goed wonen en huren, zeker voor starters. We denken verder dan alleen huizen bouwen.

EEN FIJNE EN GROENE LEEFOMGEVING.

We koesteren onze natuur en ons erfgoed. We stimuleren het culturele leven en ontmoetingen.

EEN GEMEENTE WAAR IEDEREEN GEHOORD WORDT.

We stellen de mens centraal en luisteren naar inwoners op basis van vertrouwen.